

บทที่ 4

การบันทึกกิจกรรมฟาร์ม

ผศ.ดร.ธนาภรณ์ อธิปัญญากุล

ภาควิชาเภสัชศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

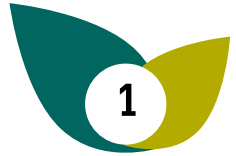
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวข้อการบรรยาย

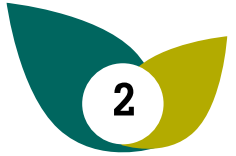
- ทำไมต้องมีการบันทึกฟาร์ม
- ประเภทการบันทึกฟาร์ม
- ข้อจำกัดการบันทึกบัญชีฟาร์ม
- ความเชื่อมโยงของการบันทึกและงบการเงินของฟาร์ม
- สรุป

วัตถุประสงค์

1. นิสิตสามารถระบุประโยชน์ของการจัดบันทึกฟาร์ม

2. นิสิตสามารถระบุหัวข้อหรือรายละเอียดที่จำเป็นในการบันทึกฟาร์มประเภทต่าง ๆ

3. นิสิตสามารถบันทึกฟาร์มได้ และระบุข้อจำกัดของการบันทึกได้

4. นิสิตสามารถระบุความเชื่อมโยงของการบันทึกและการนำไปจัดทำงบการเงินของฟาร์มได้

ประโยชน์ของการจัดบันทึก

- การบันทึกข้อมูลความเคลื่อนไหว **สภาพปัจจัยแวดล้อมภายนอก และภายในของฟาร์ม**
- เพื่อให้ทราบ **ผลการดำเนินงาน** ของฟาร์ม ทั้งทางด้านผลกำไร เงื่อนไขทางการเงิน และประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต รวมถึงผลิตภาพของปัจจัยต่าง ๆ
- เพื่อวิเคราะห์ **เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและกำไรในแต่ละกิจการ**
- ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ธุรกิจฟาร์ม และยังใช้ประกอบการวางแผนเพื่อ **แก้ไขปัญหา/ปรับปรุง** การดำเนินงานของฟาร์ม
- เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการ **ขอสินเชื่อ**
- ใช้เป็นข้อมูลสำหรับเพื่อการ **คาดคะเน การวิเคราะห์และวางแผน** ในการลงทุนของธุรกิจฟาร์ม
- ใช้เป็นข้อมูลประกอบการ **ยื่นภาษี และการขอคืนภาษี**

การบันทึกกิจกรรมฟาร์ม (2)

ข้อมูลทั่วไปของฟาร์ม (สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก)

ได้แก่ การบันทึกวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการทำธุรกิจฟาร์ม การจัดตั้งธุรกิจฟาร์ม สถานที่ตั้ง ประเภทองค์การเพื่อแสดงลักษณะของผู้เป็นเจ้าของ โครงสร้างองค์การเพื่อการบริหารงาน สภาพภูมิประเทศ ชนิดและความอุดมสมบูรณ์ของดิน การระบายน้ำ อุณหภูมิ อากาศ ความชื้น และข้อมูลปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง 5-10 ปี และการกระจายตัวของช่วงฝน ตลอดจนเดือนและปีของการเกิดโรคระบาด นอกจากนี้ยังควรบันทึกสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นทั้งโอกาส อุปสรรค และภัยคุกคาม การบันทึกผังฟาร์ม (Farm map)

ข้อมูลด้านการผลิต และการขาย

ข้อมูลด้านกิจกรรมการผลิต ได้แก่ ปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และการดำเนินกิจกรรมในการเตรียมดิน การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว รวมถึงเทคนิคปฏิบัติ หรือเทคโนโลยีที่ใช้ ตลอดจนจำนวนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่ใช้ นอกจากนี้ควรบันทึกข้อมูลด้านแรงงาน แยกออกเป็น แรงงานในครอบครัว แรงงานจ้าง (ประจำ) และแรงงานจ้างชั่วคราว ค่าเสื่อม และดอกเบี้ย **สรุป เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งหมด**

ข้อมูลด้านการขาย เป็นส่วนของรายได้จากการขาย และรายได้อื่น ๆ ที่ได้ เช่น จากโปรแกรมหรือโครงการต่าง ๆ ของรัฐ หรือรายได้จากการรับจ้างนอกฟาร์ม

ข้อมูลด้านการลงทุน

สอดคล้องกับการซื้อ ค่าเสื่อม และการขายออก ได้แก่ วันที่ซื้อ มูลค่าที่ซื้อ มูลค่าคงเหลือ ค่าซ่อม และค่าบำรุงดูแลรักษา ตลอดจนราคาขายออก

ข้อมูลด้านการเงิน

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเงิน ได้แก่ การกู้ยืม การจ่ายดอกเบี้ย การให้กู้ รวมถึงหนี้ที่เกิดจากการลงทุน (กู้เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องจักร หรือสินเชื่อปัจจัยการผลิต)

จากข้างต้น กิจกรรมในฟาร์มมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น การลงทุนในเครื่องจักรจะเกิดค่าเสื่อมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิต หรือ การกู้เพื่อดำเนินงานก็เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิต

ตัวอย่างการบันทึกกิจการฟาร์มด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน (1)

แปลงที่	เนื้อที่ (ไร่ - งาน - ตร. วา)	สภาพ พื้นที่	สภาพ ดิน	การถือครองและ เอกสารสิทธิ์	มูลค่า	การใช้ ประโยชน์	หมายเหตุ
1	1-0-30	ลุ่ม	เปรี้ยว	ของตนเอง - โฉนด	8,000,000 บาท	บ้าน	
2	45-2-0	นาดอน	เปรี้ยว	ของตนเอง- น.ส.2	20,000,000 บาท	ปลูกข้าว	ใช้ทุกปี
3	30-3-50	ดอน	ร่วนซุย	เช่า	2,000 บาท/ ไร่	ปลูกข้าวโพด	เช่า 5 ปีตั้งแต่ ปี 2560 ถึง 2564
4	0-100-0	ลุ่ม	เหนียว	ได้ทำฟรี	300,000 บาท	ปลูกผัก	แม่ให้ทำไป เรื่อยๆ

ตัวอย่างการบันทึกกิจการฟาร์มด้านการใช้ประโยชน์สิ่งปลูกสร้าง

รายการ	ปีที่สร้าง	มูลค่าในปี ที่สร้าง (บาท)	อายุใช้ งาน (ปี)	ค่าเสื่อมต่อปี (บาท)	ค่าซ่อม (บาท)				
					ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี.....	ปี.....
1.ยุงข้าว	2559	90,000	30	3,000	2,500	-	5,000		
2.โรงเก็บของ	2558	25,000	25	1,000	5000	2000	900		
3.ลานตาก	2558	20,000	20	1,000	-	-	-		
4.บ่อบาดาล	2559	30,000	20	1,500	-	-	3000		

การบันทึกกิจกรรมด้านแรงงาน (1)

- แรงงานเจ้าของฟาร์ม/ผู้จัดการฟาร์ม
จำนวนวันที่ทำงานในฟาร์มต่อปี ... จำนวนวันที่ทำงานนอกฟาร์มต่อปี ...
จำนวนวันหยุด/ป่วย/ไม่ทำงาน ... คิดเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นเงินสด โดยใช้อัตราค่าจ้างตามค่าเสียโอกาสที่ควรได้...
- แรงงานครัวเรือน จำนวนคน ... อายุ ...
จำนวนวันที่ช่วยทำงานในฟาร์มต่อปี ...
จำนวนวันที่ช่วยทำงานนอกฟาร์มต่อปี ...
คิดเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นเงินสด โดยใช้อัตราค่าจ้างท้องถิ่นนั้น ๆ ...

การบันทึกกิจกรรมด้านแรงงาน (2)

- แรงงานแลกเปลี่ยน
จำนวนวันที่ช่วยทำงานในฟาร์มต่อปี ... คิดเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นเงินสด ...
ค่าเลี้ยงดูคิดเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด
- แรงงานจ้างประจำ
จำนวนวันที่จ้างทำงานในฟาร์มต่อปี ... จำนวนวันหยุด/ป่วย/ไม่ทำงาน ...
อัตราค่าจ้าง คิดเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด
- แรงงานจ้างชั่วคราว
อัตราค่าจ้างตามประเภทกิจกรรม ... บาทต่อวัน , ต่อชั่วโมง
อัตราค่าจ้างเหมาทำกิจกรรม ... บาทต่อวัน , ต่อชั่วโมง

ตัวอย่างการบันทึกแผนกิจกรรมการใช้แรงงาน

ชนิดพืช	กิจกรรม	เดือนที่	แรงงานคน	แรงงานเครื่องจักร

ตัวอย่างการบันทึกกิจกรรมด้านการใช้แรงงาน

ประเภทแรงงาน	ข้าว	ข้าวโพด	เลี้ยงหมู	
แรงงานครอบครัว (บันทึกจำนวนชั่วโมงงาน และจำนวนคน)				
ม.ค.				
..				
ธ.ค.				
แรงงานจ้าง (บันทึกจำนวนชั่วโมงงาน และจำนวนคน)				
ม.ค.				
..				
ธ.ค.				

ตัวอย่างการบันทึกเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรและเครื่องมือทุ่นแรง (1)

การลงทุน

ชนิด เครื่องจักร และหมายเลข ประจำตัว	วันที่ซื้อ	ราคาซื้อ	สถานที่ซื้อ	เบอร์ติดต่อ/ รายละเอียด การติดต่อ	ศูนย์ซ่อม
---	------------	----------	-------------	---	-----------

ตัวอย่างการบันทึกเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรและเครื่องมือทุ่นแรง (2)

การบำรุงรักษา

ชนิดเครื่องจักรและ หมายเลขประจำตัว	วันที่ซ่อมแซมและ บำรุงรักษา	รายละเอียด	ค่าซ่อมแซมและ บำรุงรักษา
---------------------------------------	--------------------------------	------------	-----------------------------

การใช้งาน

ชนิด เครื่องจักร/ เลขประจำตัว	วันที่ใช้	กิจการที่ ใช้	ชนิดของ กิจกรรม	จำนวน ชั่วโมงที่ใช้	เนื้อที่	จำนวน น้ำมัน (ลิตร)

ตัวอย่างการบันทึกกิจการฟาร์มด้านการใช้ประโยชน์เครื่องทุ่นแรง

รายการ	ปีที่ซื้อ	หมายเลข เครื่อง	มูลค่าใน ปีที่ซื้อ (บาท)	อายุใช้ งาน (ปี)	ค่าซาก	ค่าเสื่อมต่อ ปี (บาท)	ค่าซ่อม (บาท)				
							ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี.....
1.เครื่องสูบน้ำ	2559		10,000	10	1,000	1,000	-	500	300	450	
2.รถเกี่ยวข้าว	2559		2,200,000	20	550,000		5000	2000	5000	6000	
3.จอบ	2560		2,000	10	100		40	100	120	-	
4.รถไถเล็ก	2560		600,000	20	150,000		-	-	-	800	

ตัวอย่างการบันทึกหนี้สิน

แหล่งกู้	วัตถุประสงค์	วงเงินกู้ (บาท)	หลักประกัน	อัตราดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา	วันกู้-วันครบกำหนด	ผ่อนต่องวด	การชำระหนี้ (บาท)			
								ปี..	ปี..	ปี..	ปี..
ธ.ก.ส.	สร้างยุ้งข้าวและโรงเก็บของ	500,000	ที่ดิน 45-2-0 น.ส.2	12	8 ปี	20 เมย.2558 ถึง 19 เมย. 2565				
ร้านเฮงพานิช	ซื้อรถกระบะ	500,000	ไม่มี	5	3 ปี	3 มีย.2563 ถึง 31 พค. 2566	(36 งวด)				
ร้านก.เจริญ	ค่าปุ๋ย	70,000	ไม่มี	-	4 เดือน	มีย.2564- กย.2564	15,500				

การบันทึกกิจกรรมการขาย (ตลาด)

- ปริมาณ ... กก. (...%) ขาย
- ปริมาณ ... กก. (...%) เก็บไว้บริโภคในครัวเรือน
- ปริมาณ ... กก. (...%) แจกให้ผู้อื่นฟรี เพราะ ...
- ปริมาณ ... กก. (...%) ทิ้ง เพราะ ...
- ปริมาณ ... กก. (...%) จ่ายค่าเช่า จากกิจกรรมการเช่า
- ปริมาณ ... กก. (...%) จ่ายค่าแรงงาน จากแรงงานจ้างในกิจกรรม ...
- ปริมาณ ... กก. (...%) จ่ายชำระหนี้ด้วยผลผลิต จากการกู้ยืมเพื่อ ...

รายละเอียดการกระจายผลผลิต

การบันทึกฟาร์มมีรูปแบบหรือไม่ และมีข้อจำกัดหรือไม่

- คิดว่า เกษตรกรจะทำการบันทึกกิจการฟาร์ม หรือไม่
 - ถ้าบันทึก คิดว่าเพราะเหตุใด
 - ถ้าไม่บันทึก คิดว่าเพราะเหตุใด
- คิดว่า มีแบบฟอร์มการบันทึกที่สมบูรณ์แบบที่สามารถใช้ได้กับทุกระบบการทำฟาร์มหรือไม่
 - ถ้าไม่มี คิดว่าเพราะเหตุใด

ข้อจำกัดของการบันทึก

- การบันทึกข้อมูลต้องทำทุกขั้นตอนทุกกิจกรรม
- การบันทึกข้อมูลต้องบันทึกอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นกิจวัตร
- การบันทึกข้อมูลสินทรัพย์ฟาร์ม จำเป็นต้องมีความสามารถในการตีมูลค่าของสินทรัพย์ที่จะลงบันทึกในบัญชีฟาร์มให้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด
- การบันทึกข้อมูลต้องทราบว่าต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อทำการวิเคราะห์ฟาร์มในเรื่องใดบ้าง มีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำรายงานทางการเงินประเภทใดบ้าง

สรุป

- การบันทึกฟาร์มมีประโยชน์ทั้งทางด้านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา การวางแผน และการลงทุน ตลอดจนการขอสินเชื่อ
- สามารถใช้ในการจัดทำงบการเงินของฟาร์มเพื่อวิเคราะห์ผลประกอบการด้านต่าง ๆ
- บทต่อไปเป็นการจัดทำบัญชีฟาร์มโดยใช้ข้อมูลจากการบันทึกฟาร์มเพื่อการบริหารจัดการ